

Modersmålsundervisning i svenskt teckenspråk läggs ner i Örebro

25 juni 2024

Foto: Örebro kommun

Upprörda föräldrar i Örebro kommun har fått ett brev som meddelar att kommunen inte kommer att bedriva modersmålsundervisning i svenskt teckenspråk från och med i höst. Anledningen är att Skolverket inte har någon kursplan för svenskt teckenspråk som modersmål. För att kunna bedriva modersmålsundervisning behöver man följa en kursplan som finns på Skolverket. Där finns det bland annat kursplaner för modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk och i övriga modersmål som har ett skriftspråk. Det är just vid det sistnämnda som svenskt teckenspråk faller, eftersom teckenspråket inte har något skriftspråk.

I det informationsbrev som vårdnadshavare till barn med svenskt teckenspråk som modersmål fått från Örebro kommun framgår att den undervisning som bedrivits hittills inte är baserad på de gällande styrdokumentet för ämnet.

Teckenrapport har tagit del av beslutsprotokollet från Örebro kommuns Förskole- och grundskoleförvaltningen (Gn 1219/2024). Där står att undervisningen hittills har skett genom anpassningar av kursplanen för teckenspråk för hörande, inom ramen för elevens val. Dock påpekas det i protokollet att det finns omfattande skillnader mellan denna kursplan och kursplanen för modersmål, vilket innebär att eleverna fått betyg i ett ämne som de inte undervisats i. Även specialskolans kursplan för teckenspråk har använts, vilket inte är tillåtet utifrån att det är en annan skolform än grundskola och gymnasium. I protokollet står också att förvaltningen har tagit kontakt med Skolverket för att undersöka möjligheterna att följa riktlinjerna och erbjuda teckenspråk som modersmål på ett korrekt sätt. Från Skolverkets svar har då framgått att den generella kursplanen för modersmål inte kan användas för modersmålsundervisning i teckenspråk, eftersom teckenspråket inte har ett skriftspråk. Utifrån detta har förvaltningen tagit två beslut; att inte erbjuda teckenspråk inom ramen för modersmål från läsåret 2024–2025 samt att utreda möjligheten att inom ämnet språkval erbjuda teckenspråk för hörande.

När Teckenrapport ringde till Skolverket för att se vad som gäller, svarade de att kursplanen för modersmål innehåller delar, som till exempelvis läsförståelse och tal, som inte är applicerbara på svenskt teckenspråk. Därför är kursplanen svår att användas i undervisning av svenskt teckenspråk som modersmål. Skolverket säger dock att det är upp till varje kommun att tolka möjligheten att läsa svenskt teckenspråk som modersmål. Skolverket tar därför ingen ställning till hur kommunerna ska tolka eller vilken kursplan man ska använda.

Örebro kommun ser över alternativa lösningar

Dövas Förening i Örebro (DFÖ) har begärt ett möte med Örebro kommun för att bevaka frågan. I augusti ska de få träffa de Sara Tärnqvist, enhetschef för Enheten för flerspråkighet i Örebro kommun samt Katarina Arkehag, förvaltningsdirektör och skolchef. Då ska DFÖ bland annat lyfta fram det faktum att Örebro kommun är Sveriges enda kommun som lagt ned modersmålsundervisningen. Under våren har DFÖ haft mailkontakt med enheten och därigenom fått information om vad kommunens beslut grundar sig i. Kommunen berättar också för DFÖ att de har påtalat behovet till de nationella politikerna att ta fram en ny kursplan för svenskt teckenspråk som modersmål, men att de ännu inte fått gehör.

Teckenrapport har kontaktat Sara Tärnqvist, för att höra vad de gör åt saken. Hon berättar att Skolverket har svarat att de behöver få ett uppdrag från Riksdagen för att kunna bedriva processen att skapa en ny kursplan. Sara säger att kommunen nu planerar att utreda möjligheter att erbjuda teckenspråksundervisning i annan form. Hon nämner att det finns andra kursplaner för svenskt teckenspråk, dock inte inom ramen för modersmålsundervisning. Ett alternativ är att ta fram en egen utbildningsplan för teckenspråksundervisning som ligger inom de ramar som Skolverket tagit fram och sedan göra en ansökan hos Skolverket för att kunna undervisa teckenspråk som ett lokalt tillval. Dock är det inget som kommer att hinna bli klart till höstterminen. Barnen som tidigare sökt modersmålsundervisning i svenskt teckenspråk hos Örebro kommun hänvisas därför nu till Birgittaskolans teckenspråksveckor för CODA. Något som flera föräldrar kontaktat DFÖ och klagat över, då de menar att en platsförlagd vecka per termin inte räcker.

SDR är oroad över utvecklingen

Sveriges Dövas Riksförbund (SDR), har inte hört talas om att någon annan kommun i landet tagit ett liknande beslut och är uppriktigt sagt oroad över

utvecklingen som nu kan komma att ske. Därför ser SDR detta som en nationell fråga och gör just nu en övergripande översikt för att få en uppfattning om hur situationen ser ut i övriga landet. En annan sak som oroar SDR är bristen på legitimerade lärare i svenskt teckenspråk, som behövs för att bedriva modersmålsundervisning om kursplanen ska följas korrekt. SDR:s ordförande Åsa Henningsson berättar för Teckenrapport att för att kunna lobba för att skapa en egen kursplan i svenskt teckenspråk som modersmål, behöver vi parallellt lobba för att fler utbildar och legitimerar sig som teckenspråklärare.

Kenny Åkesson och Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com